

PRIJS 25 CENT

WAAR Gaan

we heen ?

onthullingen
omtrent de
drooglegging van
de ZUIDERZEE

door

e. den herder - harderwijk

Deze brochure is het eigen-
dom van de oudheidkundige
vereniging "HERDEREWICH".

huk 6.5 a 1

REEDS jarenlang schreef ik in „Schilder's Advertentieblad” te Harderwijk, stukken over de Zuiderzeewerken. Ik meende aan Schilder een medewerker te hebben. Helaas is hij de eerste die naar de vijand overloopt.

Ik noem dat verraad plegen aan de Harderwijker zaak. En om dat nu goed te praten, haalt hij in zijn blad van 26 Mei j.l. mij er bij aan en wekt de mening, dat ik met dat rondvaart-bootje, nu al zaken doe.

In de eerste plaats heb ik met die rondvaart niets uit te staan. Mijn zoons kochten het, lang voor er sprake van Zuiderzeewerken was. Geen van beiden hebben dus verraad gepleegd. Ik wijs daar uitdrukkelijk op.

Toen de N.O.-polder droog viel en de boeren om schadevergoeding vroegen, kregen ze ten antwoord: „ge hebt nergens recht op, ge hebt nooit geprotesteerd”.

Welnu, dat kan van vissers en nevenbedrijven niet gezegd worden. Wij, wettige erfgenamen, hebben tot het laatst geprotesteerd. Bewaar dit stuk goed, want de zee is nog niet droog. De enige fout die de vissers hebben gemaakt, is het concent in 1911, toen ze hun eerst-geboorterecht voor een schotel linzemoes hebben verkwanseld. Dat mag voor de aardse rechter geldig zijn, maar niet voor een Hogere Rechtbank.

Bovendien heeft wijlen Minister Colijn het ongedaan gemaakt, door hen te laten stemmen over: „de brug over de Zuiderzee”.

Tenslotte waren beide stemmingen ongeldig, aangezien de nevenbedrijven en de stad Harderwijk ook mee hadden moeten stemmen.

De Zuiderzee staat derhalve nog steeds op naam van de drie wettige eigenaren. Wat thans gebeurt is complete diefstal van het erfelijk bezit, waar de doodstraf op staat.

Iets anders is mijn houding. Ik ben in 1918 gaan meewerken, op voorwaarde, alleen afsluiten en niet inpolderen. Ik heb dat uitsluitend gedaan, om van overstromingsrampen te worden verlost. Ik heb bovendien als eis gesteld, een andere afsluiddijk, met 2 schuine grasshellingen ter breedte van Wieringen, met twee brede dwarskanalen en sluizen, waarvan er een dag en nacht open stond, behalve met storm uit het Noord-Westen. Verder wilde ik het Vrouwenzand en het Enkhuizerzand opruimen.

Op die voorwaarde heb ik meegewerkt. Maar ze hebben me bedrogen. In het waarachtig landsbelang heb ik de Ingenieurs ingelicht. Had ik niets gezegd, zoals afspraak met de vissers was, dan hadden we de Zuiderzee al lang terug gehad. Toch heb ik de zaak van Harderwijk niet verraden.

De afgesloten Zuiderzee bleef evengoed het eigendom van de vissers als de open zee. Ook bleef het een zee met brak water. Ik heb nooit anders dan het goede voor land en volk gezocht en ga dus vrijuit.

Wij, vissers en nevenbedrijven, staan derhalve zo zuiver als glas. Maar zo staat het niet met Harderwijk. In 1895 b.v. nam de Raad met algemene stemmen een besluit aan, om mee te werken aan het droogmaken van de Zuiderzee. Harderwijk heeft daarmee zijn eigendomsrecht te grabbel gegooid. Daarom hebben wij, burgers van Harderwijk, ons van burgemeesters en raadsleden niets aangetrokken en hebben een strijd op leven en dood voor de Zuiderzee aangeboden. Hadden we zulks niet gedaan, dan waren we heden ten dage nog „het gootgat van Europa”.

Thans is Harderwijk een stad, die op ieders lippen is. Dat is niet aan de vooruitziende blik van de Raad te danken, maar aan de burgerij. Momenteel staat het weer precies zo. Maar wij, burgers, denken er in doorsnee nog net zo over. Niet meewerken dus, maar tegenwerken. 't Gaat om onze Zuiderzee, welke we voor de ganse wereld niet missen willen. Daar valt niet over te marchanderen. De Zuiderzee is het erfelijk bezit van vissers en nevenbedrijven, welke ze van Noach hebben gekregen.

En nu stelt Schilder het voor, alsof we een tijd van welvaart

tegemoet gaan. Zeker, waar gehakt wordt vallen spaanders. Er staat echter tegenover, dat we onze visserij verspelen, zelfs de paling.

We hebben maar een vergelijking te trekken tussen de Visafslag en de Groentenveiling. Beide groepen zijn ongeveer even sterk. Maar de besomming van de Visafslag is ongeveer 10 maal zo hoog als die van de Groentenveiling.

Zo is het eeuwenlang geweest. De vissers lieten het geld rollen en de boeren potten het op. Daar komt voorlopig misschien een einde aan. Dan zullen we het voornamelijk moeten hebben van de industrieën.

Ik heb nu al drie crisissen en twee wereldoorlogen meegemaakt, met de derde voor de deur, door de industrie. Het draait net zo lang op volle toeren, totdat het vast loopt en dan hebben we de crisis en de oorlog.

Tot het midden van de 19e eeuw was het handwerk nog in ere en was werken nog een zegen. Toen kwam de machine en werd werken een vloek. Die vloek betekent dat de wereld haar eigen ondergang uitwerkt, door de machine. Verder hebben we maar naar plaatsen als Wieringen, Harlingen, Medemblik of Urk te gaan, waar ze allemaal zeggen: hadden we onze Zuiderzee maar terug. 't Is maar om enkele jaren te doen, dan zijn de dijken klaar en krijgen de polderjongens gedaan. Van de rest krijgen wij niets mee, want Flevo-stad wordt een plaats van 30.000 inwoners. Dacht je dat die mensen naar Harderwijk gaan? Stel je er maar niets van voor. Die staatsboeren vormen één grote gemeenschap, welke alles coöperatief betreft. Wat zullen de zakenmensen dan de contanten van de vissers missen. Daar behoeft niets af, dan de kosten van vangen. Vis is bijna allemaal schone winst. Zet daar eens vlees tegenover; dat heeft aan voeder bijna net zo veel gekost als het waard is.

En van dat polderland is geen goed woord te zeggen. Iedere bunder kost 20.000 gulden. Dat is à 4 pCt. rente 800 gulden. Aan lasten, winst voor de boer, machines enz. komt er 700 gulden bij, is 1500 gulden in totaal. De opbrengst van een bunder is 35 mud koren à 10 gulden per mud, is 350 gulden. De Staat moet derhalve bij iedere bunder 1150 gulden bijpassen. Is er nu grotere onzin denkbaar? Dat loopt natuurlijk zo vast als een huis.

Minister Lieftinck heeft het steeds over bezuinigen. Welnu, ga naar

Duitsland of Frankrijk, waar ge voor 3000 gulden per bunder, net zoveel grond kunt kopen als ge hebben wilt. Dan bezuinigt u, Excellentie, 10.000 gulden op iedere bunder. Bovendien hebt u dan veilige gronden, terwijl in die Zuiderzeepolders de boeren, vroeg of laat, allemaal verdrinken.

Zelfs uit Flevo-stad, welke op een terp gebouwd wordt, komt geen levende ziel. En weet u waarom niet? Omdat met superstormen het water tegen de duinen een hoogte kan bereiken van 40 meter, bestaande uit 10 meter vloed, 10 meter opstuwing en 20 meter hoge golven. Met 5 superstormen is de Zuiderzee geschapen, en iedere keer gingen de golven dwars over de duinen.

Om de 2, 3 of 4 eeuwen kregen we van ouds een superstorm en aangezien die van 1570 de laatste was, kunnen we er elk ogenblik een verwachten. Dan gaat het water ruim 30 meter hoog over de afsluitdijk en is de gehele 12e provincie verdwenen.

Het Harde.

We zagen uit de vorige artikelen reeds, dat er van de gehele onderneming geen goed woord te zeggen valt. Het is de dwaasheid gekroond om daaraan mede te werken. We raken alle inkomsten kwijt, waar niets tegenover staat. Als boeren en vissers hebben we alleen reden van bestaan. Dat wil niet zeggen, dat enige industrie geweerd moet worden. Als die maar niet de lakens uitdeelt.

Boeren en vissers moeten de touwtjes in handen hebben, dan gaat het pas goed. Zo is het 14 eeuwen lang geweest. De boeren hadden verstand van het land en de vissers van de zee. Zo hadden ze samen een kijk op land en zee, wat op de schoolbanken niet is te leren.

Om maar eens iets te noemen. Langs de Veluwe loopt een ondiepe bank, „Het Harde” genaamd, ook wel „Harderwijker Bank”, welke zich uitstrekt vanaf Elburg, tot dwars van Bunschoten en bestaat uit grind, grof zand en keileem met schelpen. Deze bank is zo hard als beton en is voor de vis om kuit te schieten, om de Veluwe voor ontwateren te behoeden en te beschermen tegen zware stormen en ijsbergen. Als dat Harde er niet was geweest, had de kust vanaf Bunschoten tot Amsterdam het nooit gehouden met de Noorder

orkanen en waren Utrecht en Zuid-Holland opgerold.

Dat Harde zullen Zuiderzeewerken nu wegbaggeren, om er havens, dijken enz. van te maken. Ze graven dan de natuurlijke bescherming van ons land tegen de zee, met superstormen en ijsgang weg, wat een onverantwoordelijke daad is. We krijgen immers de Zuiderzee met een superstorm onherroepelijk terug. En denk nu niet dat zulks fantasie is.

Men durft Flevo-stad niet in de polder te bouwen, omdat men de afsluitdijk niet vertrouwt.

Verder zal het ringkanaal 3 à 4 K.M. breed worden, om de ontwatering van de Veluwe tegen te gaan. Men denkt zelfs om met het grondwater van de Veluwe, het ringkanaal 60 c.M. te laten oplopen, om daar de ontwatering mede te keren.

En laat ik je nu dit zeggen, Harderwijkers, dat de Ingenieurs doen kunnen wat ze willen, maar dat het ze allemaal niets helpt. Weet je waar ze geen erg in hebben? Dat uit de Veluwe-zoom de regen opstijgt, die de Veluwe 16 eeuwen lang vruchtbaar maakte. De hoge grondwaterstand van de Velwezoom, vooral in droge zomers met Noorden wind, zorgde voor de nodige damp, die de gehele Veluwe, zelfs het Zuiden des lands en een gedeelte van Duitsland bevochtigde.

De Velwezoom ontwateren, betekent derhalve, de gehele Veluwe onvruchtbaar maken, waar men totaal geen erg in heeft. Weet je wat we nog beleven? Dat alle bossen dood gaan en de Veluwse boeren kapot. Dan is Holland in last, maar dan is het te laat. We zijn gewoonweg proefkonijn.

Toch is men er niet klaar mee, temeer omdat ik gewaarschuwd heb.

Voorlopig, boeren en vissers dus niets doen. Ik voorspel, dat ze de hele zaak weer kunnen opruimen. Is het niet vanwege de droogte, dan vanwege de superstorm.

De schutsluizen bij Huizen.

Tot voor enkele jaren moesten alle wegen van de 12e provincie naar Amsterdam lopen. Thans lopen alle naar Harderwijk. Dat vinden mensen als Schilder natuurlijk prachtig. omdat ze er niets van begrijpen. Maar Amsterdam begrijpt het wel. Daarom mag Harderwijk de 12e provincie hebben.

De zaak is deze. Aan de superstorm gaat een N.-Westerstorm vooraf. Dan ontstaat in de Duitse bocht een vloedgolf, die zich met de superstorm in de Zuiderzee stort. Dan ging Amsterdam er diep onder. Met een superstorm is het IJ en de Haarlemmermeer ontstaan. Daarom was Amsterdam altijd voor een sterke dijk tussen Enkhuizen en Kampen om de Zuidelijke polders te beschermen, waardoor ze zelf ook veilig was. De Ingenieurs zijn echter tot de conclusie gekomen, dat het IJselmeer met een doorbraak van de afsluitdijk, met geen mogelijkheid die vloedgolf kan bergen.

En nu moeten als van ouds de 7 provincies weer dienst doen als waterbergplaats, om de 12e provincie te redden. Daarom zijn alle ringkanalen van sluizen ontdaan, opdat het water achteruit kan.

Amsterdam begreep direct, dat de beide Hollanden nu het kind van de rekening zullen worden. Daarom komen de schutsluizen bij Het Gooi. Verder mag het water niet komen.

En wat zijn daar nu de gevolgen van voor Harderwijk en de Veluwe? Dat door die sluisdeuren bij Huizen een geweldige opstopping van water in het ringkanaal ontstaat. Daar ligt bovendien de brug om over te vluchten naar de hoge Veluwe. Daarom lopen alle wegen naar Harderwijk.

Ik zal nu met een sprekend voorbeeld aantonen, wat er staat te gebeuren. In 1231 bouwde Graaf van Gelre rondom Harderwijk een muur van een meter dik en 9 meter hoog. Een brok ervan is nog te zien aan de Kuipwaldwarstraat. Het terrein ligt op 3 meter, zodat die muur 12 meter boven de stand der zee uitstak.

Buiten die muur liep een brede gracht met hoge wallen. Daarachter zijt ge veilig, beweerde de Graaf. Behalve met een superstorm, meenden de vissers. Ge krijgt ons niet in die stad. Ze kregen gelijk. In 1285 stak een superstorm op, die de golven zo hoog over de zeemuur joeg, dat er niets dan brokstukken van overbleven, waaraan wij ons kunnen spiegelen.

Al legt men dus een ringdijk langs de Veluwe van 12 meter hoog met een brug op dezelfde hoogte, dan rollen de golven er nog zó hoog overheen, dat er niets van overblijft. Dan zit de 12e provincie als een rat in de val. Dat Zuiderzee-drama zal zich op de kusten van Harderwijk afspelen, door de sluizen te Huizen. Dat karweitje mag Harderwijk opknappen, daar voelt Amsterdam niets voor. Bovendien heeft Bilderdijk ook gewaarschuwd, net als ik.

De zaak van Harderwijk.

Aan het begin zeide ik reeds, dat vissers en nevenbedrijven de zaak van Harderwijk nog nooit hebben verraden. Over die zaak zullen we nog het een en ander vertellen, om het de jeugd in te prenten.

In de zesde eeuw van onze jaartelling, zeilden de vissers Olof Olofsen, Peter Petersen en Eibert den Herder, de Zuiderzee in en stichtten het eerste vissersdorp van Nederland, genaamd Herderwiek of Harderwiek, naar hun voorman den Herder of den Harder. Het waren Noren, Denen en Duitsers. De Noren waren specialiteit op scheepsbouw, de Denen op visserij en de Duitsers op handel. Die driekaart heeft elkaar nooit in de steek gelaten tot op deze dag.

Uit dat vissersdorp waren in de 9e eeuw al 4 steden gegroeid. Het waren Harderwiek, Elburg, Stavoren en Harlingen. Er was toen al een visserijraad, met een vertegenwoordiger uit elke plaats. Op 26 Januari kwam men een week lang in Harderwiek bijeen, de vaderstad, wat men „hoogtijd” noemde.

Maar in de 9e eeuw stak er een superstorm op, die alle vier steden wegmaaide. Alleen Stavoren is niet opgebouwd, de andere drie wel. In de 13e eeuw kreeg Gelderland zijn eerste regering, Graaf van Gelre, welke zich in Zutphen vestigde. Deze stelde voor, van Harderwijk en Elburg twee Hanze-steden te maken en zich dan bij de Duitse Hanze, gevestigd te Dantzig, aan te sluiten. Elburg is daarop ingegaan, maar Harderwijk niet. Dat sloot met Keulen een eigen Hanze-verbond in 1231. Toen is Harderwijk ommuurd met wallen en grachten, werd Hanze-stad, terwijl de vissers en nevenbedrijven eigenaar werden van de Zuiderzee.

Het stuk, toen opgemaakt, is nadien door alle Graven, Keizers, Koningen en Oranjevorsten ondertekend en behoorde tot de rechten en vrijheden van Harderwijk.

We moeten goed begrijpen, dat de vissers in 1231 al 7 eeuwen gratis de Zuiderzee hadden betond en beheerd, dat wil zeggen, de broedplaatsen der vis beschermd en politietoezicht hadden uitgeoefend. Zij hadden de Zuiderzee in cultuur gebracht, evenals de boeren het land en werden toen de wettige eigenaars. Dat werd de zaak van Harderwijk. Dat eigendomsrecht is van Noach.

In 1285 verdween de stad ten tweede male door een superstorm.

Het liet de vissers in zoverre koud, want die huizen waren niet van hen, maar van de boeren. Tot 1285 hebben de vissers in tenten gewoond. Toen hebben ze de tweede Hanze-stad gebouwd, voor hun rekening. Het werd een stad met 10 torens, waarvan de hoogste een 2e Dom van Utrecht was. De kerk is heden ten dage nog de Ned. Herv. Kerk. Die stad kreeg weer wallen en grachten, maar allen aan de landzijde.

Aan de zeezijde kwam een nieuwe, hol gebouwde zeemuur, met bruggehoofden. In die stad zijn de vissers gaan wonen, omdat ze hun eigendom was. Harderwijk was toen schatrijk. Zij dreef handel in Zuiderzeevis met de gehele wereld, zelfs met Amerika en Indië. Helaas verdween die trotse Hanze-stad in 1421 met de St. Elisabethsvloed met vloten en al.

Maar wie er verdwenen, niet de Zuiderzeevissers. Ze begonnen van voren af aan en waren er zo weer bovenop.

In 1450 werd het aantal vissersdorpen en -steden zelfs zó groot, dat de vissers besloten, het beheren van de Zuiderzee aan de stad Harderwijk op te dragen. Als tegemoetkoming in de kosten, werd toen een stuk van de Zuiderzee aan Harderwijk gegeven, wat de hedendaagse Zuidelijke polders zijn. Ook daarvan is een stuk opgemaakt.

Toen geraakte de stad 50 jaar lang in oorlog, hoofdzakelijk met de Gelderse boeren. Er is pas een einde aan gekomen in 1543, toen Keizer Karel V zich ermee bemoeide en de zijde der vissers koos. Toen riep Harderwijk Keizer Karel tot landheer uit en werd tevens de Hoofdstad van Gelderland en Keizerstad. Op de toren kwam de Keizerskroon. Gelderland was toen een Duitse provincie.

Besloten werd de Gelderse IJssel een zijtak te geven langs Deventer, via Apeldoorn naar Harderwijk, met een open zeehaven. Harderwijk zou de voorhaven worden van het Roergebied. Duitsland zou dan met zijn Zuiderzeevissers een zeevarende natie worden.

Dat plan is mislukt door de 80-jarige oorlog en de Amsterdamse joden. Zij hebben Duitsland en Gelderland ten eerste Indië afgestolen. Ten tweede hebben ze Gelderland in 1648 van Duitsland afgescheurd. Tenslotte hebben ze in 1795 gemene zaak met de Franse revolutie gemaakt en Harderwijk alles afgestolen. Het werd: „loden pijpen samen delen”. Amsterdam kreeg de stukken van 1231 en 1450, plus de Zuiderzee. Bovendien de ansjovis-vemen; Monniken-

dam de zouterijen; Huizen de rokerijen; Marken de vloot om op de Zuiderzee te vissen, terwijl de vissers van Harderwijk werden genoodzaakt om te Scheveningen en Katwijk een vloot te bouwen en anders naar Indië te gaan om te vechten. Ze kozen het eerste. Zo kreeg Holland een vloot.

Weldra stortte de toren in (sabotage) en kwam de Keizerskroon op de Westertoren van Amsterdam. De Hogescholen raakten op de fles en Harderwijk werd „het gootgat van Europa”.

En nu is er geen nieuws onder de zon. Stelen en roven in oorlogstijd, is zo oud als de wereld. Dat deden de Fransen in 1795, dat deden de Hollanders en dat deed Hitler ook. Maar evengoed zoals deze regering na de bevrijding de gestolen goederen terug haalde en ze aan de wettige eigenaars weer gaf, evengoed had Nederland na 1813 de gestolen goederen terug moeten geven aan Harderwijk. Maar men heeft ze gehouden. En aangezien de heler even strafbaar is als de steler, heeft Nederland dus diefstal gepleegd op het erfelijk bezit, waar de doodstraf op staat.

Tot 1813 was Harderwijk dus de vaderstad van de Zuiderzeevissers en ging het boeren en vissers goed. Na 1813 werd het een bende, hetgeen er op uitdraaide, dat boeren en vissers straatarm werden.

Toch hebben de Harderwijkers de moed nooit laten zakken. 't Was na 1813, dat een koppeltje van 40 ondergedoken vissers, met mijn grootvader aan het hoofd, de visserij hervatten en zich niet hebben laten kisten. Na 1846 kreeg zijn zoon de leiding, die in 1890 naar Amerika vertrok en toen kwam ik aan bod.

Dertien plannen tot droogmaken der Zuiderzee, hebben drie Herdersgeslachten afgeketst. Het 13e plan bracht ik om hals.

En nu stond het Gemeentebestuur van Harderwijk tot 1895 achter ons. Toen nam de Raad met algemene stemmen het besluit, mee te werken aan het droogmaken van de Zuiderzee. Met plan 14 Lely, was de oorlog zowel met Harderwijk als met Nederland getekend.

Het zou me te ver voeren, er zou een boek voor nodig zijn, om te beschrijven, wat er vanaf 1895 tot op heden gebeurd is. Maar dit is zeker, dat heel de burgerij van Harderwijk, als één man achter de vissers stond inzake het behoud van de Zuiderzee.

Wat niemand was gelukt, om Harderwijk een open zeehaven te geven, gelukte ons in 1895. Dat was het begin van de herrijzenis.

Van toen af is de gehele Zuiderzee-visserij weer met sprongen vooruit gegaan, evenals Harderwijk. Hadden we naar het Gemeentebestuur geluisterd, dan waren we heden ten dage nog „gootgat van Europa”.

Helaas heb ik door de superstorm van 1916, meegewerkt aan plan 14 Lely. Had ik zulks niet gedaan, dan was plan 14, evenals alle vorige plannen, gestrand op de vraag van Harderwijk: „waar moet het water blijven?”

Het heeft allemaal zo moeten zijn. En nu is dit wel een van de ergste gevolgen, dat de gehele wereld na 1917, naar de Zuiderzee ging kijken, om voor het laatst die wereldberoemde Zuiderzeevissers aan het werk te zien. Toen vielen hun de schellen van de ogen. Na 1918 kon iedereen vissen, netten breien, gestroomlijnde schepen bouwen, zeilen maken, vis verwerken en varen. De Zuiderzeevissers waren onverschillig geworden, want hun zee ging immers toch dicht.

Zo werd de kennis van vader Noach, welke alleen de Zuiderzeevissers was toevertrouwd, te grabbel gegooid. De Zuiderzee, de goudmijn van Nederland, zou vermoord worden, want Noordzeevis is een artikel van niets, welke thans de gehele wereld heeft. Alleen Zuiderzeevis is te verkopen. Helaas, die is er niet meer.

Trots dat alles, geven wij, vissers en nevenbedrijven, toch de moed niet op.

Vader Noach.

Er staan 4 voorspellingen in de bijbel, waarvan er in onze dagen al drie zijn uitgekomen.

De eerste is Genesis 4 vers 24: „Want Kaïn zal zevenvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventig maal zevenmaal”.

De tweede is Genesis 5 vers 29: „En hij noemde zijn naam Noach, zeggende: deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft.”

De derde is Genesis 9 vers 6: „Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden, want God heeft de mens naar Zijn beeld gemaakt”.

De vierde is Genesis 13 vers 15: „Want al dit land, dat gij ziet, zal ik u geven en aan uw zaad, tot in eeuwigheid.”

En nu werd de eerste voorspelling gedaan, door Lamech, een zoon van Kaïn. Hij voorspelde, dat zijn vader zevenvoudig gewroken zal worden. Welnu, dat heeft Hitler gedaan toen hij de joden vermoorde.

Het tweede gedeelte betreft Lamech, de vader van Noach. Ook die voorspelling is uitgekomen. Om Noachs wil is de wereld niet vergaan. Om Noach is het werk onzer handen gezegend, maar in onze dagen weer in een vloek veranderd, precies als voor de zondvloed. Noach werd de vader van de kleine zelfstandige werkers, hij was de man van het eerstgeboorterecht en het erfelijk bezit. Hij heeft de wereld onder zijn drie zonen verdeeld. Van toen af kregen we het eigendomsrecht, welke heden ten dage met voeten wordt getreden, o.a. met de Zuiderzee. Ook aan die wetten hebben de joden zich vergrepen.

De derde voorspelling, over „onschuldig bloed vergieten”, daaraan maakten de joden zich eveneens schuldig in Indië en in de kolonialentijd te Harderwijk.

Om al deze redenen moest Hitler de joden vermoorden, waarmee het medelijden van de wereld werd opgewekt. om Abrahams zaad weer in Palestina te brengen. Daarom zijn we ook Indië kwijt.

Blijft over de vraag, hoe zal Lamech, de vader van Noach dus, gewroken worden? Eerst moeten we nog iets meer van Noach weten. Hij was de eerste schepenmaker, de eerste schipper en visser. Voor de zondvloed waren er alleen meren met zoetwatervis. Na de zondvloed, oceanen met zoutwatervis. Toen was er veel meer water dan land. Toen waren er schippers en vissers nodig, Dat werden drie zonen van Jafeth. Hieruit is tenslotte het driemanschap voortgekomen, wat heden ten dage nog in Harderwijk woont. De vier andere zonen van Jafeth werden Boeren. Zo werden we een volk van boeren en vissers.

Aldus staat het ook met de geschiedenis van Nederland, welke met de zondvloed verdween in de diepte der zee. Ook ontstonden met de zondvloed de woestijnen. Een daarvan was West-Europa.

En nu zijn de lage landen geschapen, met de Zuiderzee, om West-Europa vruchtbaar te maken. Het behoort allemaal tot het tweede scheppingsplan. Daarom waren wij beroemd om onze regen en

wind. En aan dat scheppingswerk tornen heden ten dage Zuiderzeewerken.

Moed houden, boeren en vissers, onze zaak is in goede handen. Want de zaak van Harderwijk is de zaak van Lamech en de zaak van Lamech is de zaak van God.

We behoeven er nu heus niet naar te raden, wat er staat te gebeuren. Met de vijfde superstorm kreeg de Zuiderzee het model, zoals wij dat kennen. Toen waren de Zeeuwse stromen en de Zuiderzee de twee veiligheidskleppen voor de beide Hollanden. Die laatste sluiten Zuiderzeewerken thans af.

Steekt de zesde superstorm op, dan zal het water, behalve over de afsluitdijk, ook over IJmuiden, Den Haag en Rotterdam gaan en is Lamech zeventig maal zevenmaal, dat is 490 maal, gewroken.

Al die jaren heb ik daarvoor gewaarschuwd, maar werd niet geloofd. Dat heeft Lamech, de zoon van Kaïn, geweten. De mens moet zijn eigen ondergang bewerken. Want erkende Nederland maar schuld, evenals Kaïn, het zou hem vergeven worden. Maar dat doet men nooit, evenmin als de joden. Die zullen pas schuld bekennen, als ze allemaal weer in het beloofde land terug zijn. Dan zullen ze erkennen, wie ze doorstoken hebben en zal gans Israël zalig worden.

De Zuiderzee komt dus onherroepelijk terug, zelfs drie maal zo groot en de papieren liggen in Amsterdam of bij de Staten van Holland.

Tenslotte komt er ook nog een boek, getiteld: „Boeren, vissers en joden, vanaf Adam tot Gerbrandy.” Als ge dat boek hebt gelezen, twijfelt ge er geen minuut meer aan dat de Zuiderzee terug komt.

E. DEN HERDER.

Donkerstraat 53
Harderwijk

Naschrift.

Nadat ik deze brochure geschreven had, mocht ik tot mijn groot genoegen bemerken, dat ik in mijn sombere verwachting van Harderwijks toekomst, een medestander had gevonden in Burgemeester Numan van Harderwijk.

In een onderhoud dat de heer Thomas, redacteur van „de Tijd” met de Burgemeester had, bleek deze deswege ver van optimistisch gestemd.

Nog altijd vaart van Harderwijk een vloot van zestig botters, bonzen en pluten uit, hoekers en kuilvissers, die na de oorlog toch altijd nog zo’n slordige vijf tot negen ton jaarlijks aan de afslag brachten, wat voor een stad van ruim 11000 inwoners heel wat is, vooral wanneer men rekent hoeveel mensen bij visserij en nevenbedrijven hiervan leven. Het water, veel meer dan straks het nieuwe land, is voor het vreemdelingenverkeer een attractie en al kan men tijdelijk enige drukte verwachten van lieden die bij het droogleggingswerk betrokken zijn, ook dit gaat voorbij, terwijl de nieuwe polder zich uiteindelijk in hoofdzaak op zichzelf zal richten en het oude land — ook Harderwijk — niet nodig heeft. Daarom begreep de burgemeester de verwachtingen niet van bank-instellingen en grote winkelzaken die plotseling in Harderwijk kantoren en filialen willen stichten en nu reeds een hausse in de huizen-prijzen teweeg hebben gebracht.

Dit is dus de mening van de Burgemeester, die wel lijnrecht in stijld is met de opwekking van Schilders Advertentieblad, om de droogleggers met vlag en wimpel tegemoet te treden, hen bij toewijzing van woningen voor te laten gaan en om ons uit te sloven met allerlei vriendelijkheden.

De burgerij weet nu, dat, als straks al die mensen weer weg zijn, Harderwijk zal achterblijven als een dood stadje aan de vroegere Zuiderzee.

d. H.

Ten slotte :

In „het Vizier” van 24 Juni 1950 lezen we: „Burgemeester Numan noemt de beslissing omtrent de inpoldering, een zwarte dag voor Harderwijk”.

Ja, een zwarte dag. Dat zal in de toekomst blijken. Als in een visioen zie ik de afsluitdijk tijdens een superstorm bezwijken en de zee weer bezit nemen van het land. Dan zal er geen ark van Noach zijn om mens en dier op te nemen; de golven zullen zich sluiten over hetgeen de verwaten mens meende te kunnen wrochten en de dood zal gaan over de twaalfde provincie.

En als de bladen dan met vette letters melden dat zoveel duizend mensen verdronken zijn, zal een enkele zich misschien herinneren de man uit Harderwijk, die dat alles heeft voorzien en er dertig jaar lang voor gewaarschuwd heeft.

d. H.